

*А.М. КОРНІЄНКО***СЕЛЕКЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЗРУШЕНЬ, ЯК СИСТЕМНИЙ ПРОЦЕС ВІДБОРУ ТА АДАПТАЦІЇ СТРУКТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ**

Процес відбору та адаптації структурних трансформацій є ключовим для розуміння сучасних економічних зрушень, тому в даній статті зроблено спробу вперше запропонувати визначення поняття «селекція економічних зрушень» із застосуванням лінгвістичного, економічного та управлінського підходів до його трактування. Постановка проблеми ґрунтується на розумінні структурних трансформацій як еволюційного механізму, що забезпечує узгодження інституційних, технологічних і соціально-економічних змін, їх перевірку на ефективність, відповідність зовнішнім викликам та інтеграцію в існуючу систему господарювання. Наголошено, що сучасна економіка не лише продукує інноваційні рішення, а й потребує їх селективного закріплення відповідно до критеріїв конкурентоспроможності, ефективності та стійкості. Теоретичною основою дослідження слугують положення еволюційної економіки та інституціоналізму. Узагальнено підходи Й. Шумпетера щодо інновацій як процесу «творчого руйнування», у межах якого відбувається відсів застарілих моделей і впровадження нових технологічних рішень; концепцію інституційної селекції Д. Нортона, яка підкреслює значення ефективних інститутів і зниження трансакційних витрат; а також положення системної динаміки Дж. Форрестера, що пояснюють адаптацію економічних структур через механізми зворотного зв'язку. На цій основі селекцію економічних зрушень визначено як багаторівневий механізм, який поєднує ідентифікацію змін, їх класифікацію, оцінювання, пріоритизацію та інтеграцію у стратегії розвитку.

Проаналізовано сучасні українські наукові підходи до проблеми структурних трансформацій у глобальному, регіональному та міждисциплінарному вимірах. Підкреслено, що структурні диспропорції національної економіки потребують відбору тих моделей розвитку, які відповідають умовам відкритої економіки та інтеграції у світові ринки. Аргументовано необхідність міждисциплінарного аналізу, що дозволяє поєднати економічні, технологічні та соціальні чинники у процесі формування стратегічних рішень, особливо в енергетичному секторі. Водночас встановлено наявність наукової прогалини, пов'язаної з відсутністю системного підходу до кореляції трансформаційних процесів і селекції економічних зрушень у контексті діяльності підприємств нафтогазового комплексу.

Метою дослідження визначено формування та розвиток дефініції «селекція економічних зрушень» як інструменту аналітики й управління структурними трансформаціями в умовах нестабільного економічного середовища. У межах концептуального аналізу уточнено лінгвістичний зміст терміна «селекція» як процесу відбору за певними ознаками, а також розкрито зміст категорії «економічні зрушення» як змін у структурі економіки, технологіях, інституціях і поведінці суб'єктів господарювання. Запропоновано авторське трактування селекції економічних зрушень як систематизованого процесу відбору, класифікації та пріоритизації змін, що мають найбільший вплив на розвиток суспільства, підприємств і територіальних громад.

Розроблено базову рамку формування процесу селекції економічних зрушень, що включає п'ять етапів: ідентифікацію змін на макро- і мікрорівні; їх класифікацію за типами (структурні, циклічні, інноваційні, регуляторні, соціальні); оцінювання масштабу впливу; визначення пріоритетів; інтеграцію відібраних зрушень у стратегії та політики розвитку. Обґрунтовано, що селекція виступає не лише аналітичним інструментом, а й механізмом трансформації хаотичних змін у структуровані орієнтири для управлінських рішень.

Особливу увагу приділено застосуванню концепції в нафтогазовому комплексі України. Запропоновано інтерпретувати селекцію економічних зрушень у цій сфері як вибіркового аналізу ключових змін, що впливають на структуру, ефективність і стійкість галузі. Виокремлено напрями селекції: інституційний (відбір ефективних управлінських і правових норм), технологічний (закріплення інновацій, що підвищують продуктивність і безпеку), соціально-економічний (адаптація моделей праці та споживання), регіональний (формування специфічних стратегій розвитку територій). Акцент зроблено на технологічній селекції як ключовому чиннику конкурентоспроможності галузі, що охоплює впровадження сучасних методів буріння, цифрових систем моніторингу, інноваційних процесів переробки та екологічно орієнтованих технологій.

Проаналізовано трансформаційні процеси в корпоративному управлінні НАК «Нафтогаз України» у 2015–2023 роках, які відображають інституційну селекцію та інтеграцію міжнародних стандартів у національну практику. Встановлено, що поетапне впровадження принципів прозорості, незалежного нагляду, внутрішнього контролю та стратегічного управління сприяло підвищенню ефективності функціонування галузі та її інтеграції у європейський енергетичний простір.

Зроблено висновок, що селекція економічних зрушень у нафтогазовому комплексі має еволюційний характер: закріплюються лише ті інновації та управлінські рішення, які доводять економічну доцільність, відповідають міжнародним стандартам і забезпечують екологічну стійкість. Від ефективності цього процесу залежить не лише результативність діяльності окремих підприємств, а й стратегічна позиція держави на глобальному енергетичному ринку. Запропонований концептуальний підхід створює підґрунтя для подальших наукових досліджень і практичного застосування в системі стратегічного управління галузевими трансформаціями.

Ключові слова: селекція економічних зрушень, управління, процес, адаптація, трансформація, нафтогазовий комплекс

*А. КОРНІЄНКО***SELECTION OF ECONOMIC SHIFTS AS A SYSTEMIC PROCESS OF STRUCTURAL TRANSFORMATION CHOICE AND ADAPTATION**

The process of selecting and adapting structural transformations is crucial for understanding contemporary economic shifts. The article provides a comprehensive theoretical and methodological substantiation of the definition of “selection of economic shifts” as a systemic process of selecting and adapting structural transformations in the economy, with a particular focus on the functioning of Ukraine’s oil and gas complex under conditions of economic instability and global challenges. The problem statement is based on understanding structural transformations as an evolutionary mechanism that ensures the coordination of institutional, technological, and socio-economic changes, their verification in terms of efficiency, compliance with external challenges, and integration into the existing economic system. It is emphasized that the modern economy not only generates innovative solutions but also requires their selective consolidation in accordance with the criteria of competitiveness, efficiency, and sustainability.

The theoretical foundation of the study is grounded in evolutionary economics and institutionalism. The approaches of J. Schumpeter regarding innovation as a process of “creative destruction,” within which obsolete models are eliminated and new technological solutions are introduced, are generalized. The concept of institutional selection by D. North, which highlights the importance of efficient institutions and the reduction of transaction costs, as well as J. Forrester’s system dynamics theory explaining the adaptation of economic structures through feedback mechanisms, are also considered. On this basis, the selection of economic shifts is defined as a multi-level mechanism that combines the identification of changes, their classification, assessment, prioritization, and integration into development strategies.

Modern Ukrainian scholarly approaches to structural transformations are analyzed in global, regional, and interdisciplinary dimensions. It is emphasized that structural disproportions in the national economy require the selection of development models that correspond to the conditions of an open economy and integration into global markets. The necessity of interdisciplinary analysis is substantiated, as it enables the integration of economic, technological, and social factors in the formation of strategic decisions, particularly in the energy sector. At the same time, a research gap

© А.М. Корнієнко, 2025

is identified, namely the lack of a systematic approach to correlating transformational processes with the selection of economic shifts in the context of oil and gas enterprises.

The purpose of the study is to formulate and further develop the definition of “selection of economic shifts” as a tool for analytics and management of structural transformations in an unstable economic environment. Within the conceptual framework, the linguistic meaning of the term “selection” as a process of choosing according to certain criteria is clarified, and the category of “economic shifts” is interpreted as changes in the structure of the economy, technologies, institutions, and behavior of economic agents. The author proposes to interpret the selection of economic shifts as a systematized process of selecting, classifying, and prioritizing changes that have the greatest impact on the development of society, enterprises, and territorial communities.

A basic framework for the formation of the selection process is developed, including five stages: identification of changes at the macro and micro levels; classification by type (structural, cyclical, innovative, regulatory, social); assessment of impact scale; prioritization; and integration of selected shifts into development strategies and policies. It is substantiated that selection functions not only as an analytical instrument but also as a mechanism for transforming chaotic changes into structured guidelines for managerial decision-making.

Special attention is given to the application of this concept in Ukraine’s oil and gas complex. The selection of economic shifts in this sphere is interpreted as a selective analysis of key changes affecting the structure, efficiency, and sustainability of the sector. The following directions of selection are distinguished: institutional (selection of effective managerial and legal norms), technological (consolidation of innovations that enhance productivity and safety), socio-economic (adaptation of labor and consumption models), and regional (formation of specific territorial development strategies). Particular emphasis is placed on technological selection as a key factor of industry competitiveness, including the implementation of advanced drilling methods, digital monitoring systems, innovative processing technologies, and environmentally oriented solutions.

Transformational processes in the corporate governance of Naftogaz of Ukraine during 2015–2023 are analyzed as an example of institutional selection and the integration of international standards into national practice. It is established that the gradual implementation of transparency principles, independent supervision, internal control systems, and strategic management contributed to improving sectoral efficiency and strengthening integration into the European energy space.

It is concluded that the selection of economic shifts in the oil and gas complex has an evolutionary character: only those innovations and managerial decisions that prove their economic feasibility, comply with international standards, and ensure environmental sustainability become consolidated. The effectiveness of this process determines not only the performance of individual enterprises but also the strategic position of the state in the global energy market. The proposed conceptual approach forms a foundation for further academic research and practical application in the system of strategic management of sectoral transformations.

Keywords: selection of economic shifts, governance, process, adaptation, transformation, oil and gas sector

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Системний процес відбору та адаптації структурних трансформацій в економіці можна розглядати як еволюційний механізм, що забезпечує узгоджене функціонування інституційних, технологічних та соціально-економічних змін. Він передбачає не лише появу нових форм організації виробництва чи управління, але й їхню перевірку на ефективність, відповідність зовнішнім викликам та здатність інтегруватися у вже існуючу структуру.

У цьому контексті важливим є підхід Й. Шумпетера [1], який розглядав інновації як «творче руйнування» - процес, що відсіює застарілі моделі та водночас адаптує нові технологічні рішення до економічної системи. Дуглас Норт [2] підкреслював роль інституційної селекції, де виживають лише ті інститути, які відповідають вимогам ефективності та знижують трансакційні витрати. Джей Форрестер [3] у своїй теорії системної динаміки показував, що адаптація структурних трансформацій відбувається через зворотні зв'язки, які дозволяють економіці коригувати власний розвиток у відповідь на внутрішні та зовнішні зміни.

Системний процес відбору та адаптації структурних трансформацій можна визначити як багаторівневий механізм, що поєднує селекцію інноваційних рішень (технологічних, організаційних, інституційних), адаптацію до нових умов (економічних, політичних, екологічних) та формування стійких моделей розвитку, які забезпечують довгострокову конкурентоспроможність економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Українські вчені розглядають процес відбору та адаптації структурних трансформацій у трьох площинах: глобальній (Сіденко В. [4]), регіональній

(Шульц С., Луцків О., Зеленський І. [5]) та міждисциплінарній (Гораль Л. [6]). Зокрема, В. Сіденко наголошує: «Структурні диспропорції української економіки є не лише наслідком історичних деформацій, але й викликом для інтеграції у глобальні процеси», що акцентує на необхідності відбору тих моделей трансформацій, які відповідають умовам відкритої економіки та глобальної конкуренції. С. Шульц з колегами розглядає трансформації як процес, що має бути диференційованим для різних регіонів. На нашу думку, лише міждисциплінарний аналіз суспільних трансформацій дозволяє поєднати економічні, технологічні та соціальні фактори у відборі оптимальних моделей розвитку, особливо тих, які стосуються сфери енергетики та нафтогазового комплексу як одного з її складових.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Процес відбору та адаптації структурних трансформацій є ключовим для розуміння сучасних економічних зрушень, адже він пояснює, чому одні трансформації стають рушійною силою розвитку, а інші залишаються маргінальними. Однак відсутні на сьогодні наукові розвідки, які б дозволяли корелювати взаємодію трансформації та селекцію економічних зрушень, особливо зважаючи на важливість економічної діяльності підприємств нафтогазового комплексу.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Дослідження має на меті сформулювати і розвинути дефініцію «селекція економічних зрушень» як системний процес відбору та адаптації структурних трансформацій в контексті дії нафтогазового комплексу в сучасних умовах економічної нестабільності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Досліджуючи поняття «селекція економічних зрушень», вважаємо за необхідне наголосити на її

концептуальності, фокусуєчись на окремих векторах, залежно від оптичного спрямування для аналізу. Для загально-теоретичного рівня слід виокремити її лінгвістичні особливості, зокрема те, що «селекція» – це виділення когось, чого-небудь із загальної маси за певною ознакою; відбір [7]. В українській мові термін закріпився у двох основних значеннях, як біологічному/аграрному так і загальному, як процес відбору чи виділення чогось із маси за певними ознаками.

В свою чергу «економічні зрушення» можуть трактуватися як зміни у структурі економіки, динаміці ринку, технологіях, інституціях чи поведінці суб'єктів. Основою цього визначення може бути надане Т. Романовою, яка визнає, що «структурні зрушення в економіці – це зміна стану взаємозалежних елементів економічної системи на різних рівнях її функціонування, що супроводжується якісними змінами їхнього взаємозв'язку і характеризується коливаннями пропорції їхнього співвідношення, вираженими у кількісних характеристиках, що може бути зумовлено ендо- та екзогенними чинниками» [8]. Отже, дане словосполучення можна трактувати як процес відбору найбільш значущих або релевантних економічних змін для подальшого аналізу чи управління.

Якщо звернути увагу на управлінський чи політико-економічний підхід, то з цієї точки зору «селекція» означає визначення пріоритетних зрушень, які варто підтримати політикою (наприклад, «зелена» трансформація, цифровізація). Також це можна трактувати як фільтрацію сигналів серед багатьох економічних тенденцій, щоб уряд чи громада

зосередили ресурси на ключових. Використовуючи науково-дослідницький підхід, вважаємо, що у дослідженнях «селекція» може означати методологічний вибір, тобто які саме зміни ми беремо до моделі (наприклад, вплив енергетичних ризиків на ВВП), а також це може бути класифікація зрушень за критеріями: структурні, циклічні, інноваційні, регіональні тощо. На які б вектори ми не розклали дане словосполучення, слід наголосити, що економічні зрушення не існують у вакуумі, оскільки вони мають соціальний резонанс, і «селекція» тут означає відбір тих змін, які найбільше впливають на добробут, цінності чи поведінку людей (наприклад, перехід до «зеленої» економіки), що формує окремий соціально-культурний підхід.

Отже, селекцію економічних зрушень можна пояснити як систематизований процес відбору, класифікації та пріоритетизації змін у господарській діяльності, структурі ринку, технологіях чи інституціях, спрямований на виокремлення тих трансформацій, що мають найбільший вплив на розвиток суспільства, підприємств і територіальних громад. Таким чином, це поняття можна трактувати як інструмент аналітики та управління, що допомагає орієнтуватися у складному полі економічних трансформацій і концентрувати увагу на найважливішому.

Схематично можемо відобразити узагальнену формулу селекції економічних зрушень так, як на рис. 1 чи за переліком етапів її наповнення як в табл. 1. Селекція тут не просто відбір, а цілісний процес, який перетворює хаотичні економічні зміни на структуровані орієнтири для дії.

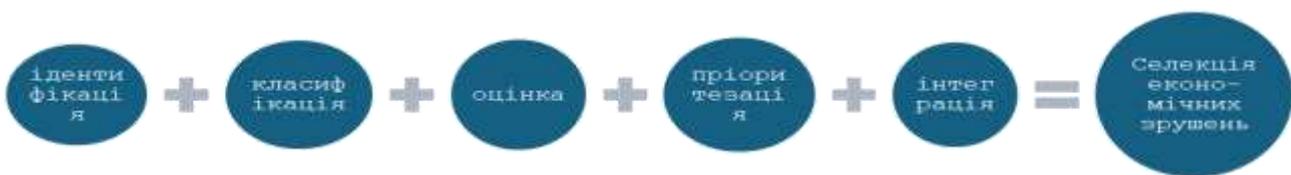

Рисунок – Схемна формула економічного змісту дефініції «Селекція економічних зрушень»

Джерело: сформовано автором

Таблиця 1 - Базова рамка формування процесу селекції економічних зрушень

№ етапу	Етап	Характеристика
1	Ідентифікація	Виявлення змін у макро- та мікроекономіці (технології, ринки, регуляції, поведінка споживачів).
2	Класифікація	Розподіл зрушень за типами: структурні, циклічні, інноваційні, регуляторні, соціальні.
3	Оцінка	Вимірювання масштабу та інтенсивності впливу (економічного, соціального, екологічного).
4	Пріоритетизація	Визначення, які зміни є критичними для розвитку чи управління ризиками
5	Інтеграція	Включення відібраних зрушень у стратегії, моделі чи політики (наукові, управлінські, бізнесові).

Джерело: сформовано автором

На даний час поняття «селекція економічних зрушень» у нафтогазовій сфері України не є усталеним терміном у науковій чи галузевій літературі, однак ми пропонуємо його інтерпретувати як вибірковий аналіз ключових економічних змін, що вплинули на структуру, ефективність і стійкість нафтогазового сектору.

Економічні зміни не є хаотичними, вони проходять кризь своєрідний «фільтр» - селекцію, яка визначає, які інновації, управлінські практики чи інституційні механізми закріплюються в економіці, а які відсіюються. Це можна розглядати як аналог біологічної селекції, але в площині економічних систем.

Для більшої глибини можна розгорнути кілька напрямів:

- інституційна селекція, як відбір ефективних управлінських та правових норм;
- технологічна селекція через закріплення інновацій, що підвищують продуктивність бізнес-процесів;
- соціально-економічна селекція, яка сприяє адаптації моделей споживання та праці до нових умов;
- регіональна селекція, що формує специфічні стратегії розвитку територій.

Селекція економічних зрушень, як економічне поняття, добре працює у контексті досліджень інноваційного розвитку та регіонального менеджменту, адже дозволяє пояснити, чому одні зміни стають рушійною силою прогресу, а інші зникають.

Досліджуючи нафтогазовий комплекс, зробимо акцент власне на технологічному напрямку, оскільки технологічна селекція є ключовим механізмом формування конкурентоспроможності галузі. Вона полягає у відборі та закріпленні тих технологічних рішень, які забезпечують найвищу ефективність, безпеку та екологічну стійкість у процесах розвідки, видобутку, транспортування й переробки нафти та газу. Зокрема, у сфері видобутку технологічна селекція проявляється у впровадженні методів горизонтального буріння, гідророзриву пластів та використанні сучасних систем сейсмічного моделювання. Відбір здійснюється за критеріями продуктивності свердловин, вартості операцій та мінімізації екологічних ризиків. На етапі транспортування відбувається селекція матеріалів і технічних рішень для трубопроводів, що знижують втрати та ризики аварій. Важливим напрямом є інтеграція цифрових систем моніторингу, які дозволяють контролювати тиск, виявляти витоки та запобігати корозії. У сфері переробки технологічна селекція спрямована на вибір процесів, що забезпечують максимальний вихід цінних продуктів при мінімальних витратах енергії. Це стосується каталітичного крекінгу, газифікації та зрідження природного газу. Особливе значення має і екологічний аспект селекції: впровадження технологій уловлювання та зберігання вуглецю, утилізація попутного газу, інтеграція відновлюваних джерел енергії у виробничі процеси. Такі рішення не лише знижують негативний вплив на довкілля, а й підвищують інвестиційну привабливість галузі.

Тому фіналізуючи, окреслимо такі зрушення як структурні трансформації та їх економічні наслідки.

Нафтогазовий комплекс України в останнє десятиріччя зазнав значних трансформацій, як щодо структури, так і обсягів вуглеводнів, які видобувалися, транспортувалися і зберігалися. Пропонуємо розглянути динаміку зміни основних показників в розрізі галузевої структури, яку репрезентує НАК «Нафтогаз України» і здійснює повний цикл робіт з розвідки та розробки газових родовищ, а також виступає в якості національного контрагенту з імпорту, зберігання та транзиту вуглеводнів. В таблиці 2 відображено таймінг реформи корпоративного управління, яка узагальнює ключові події, пов'язані з реформою НАК «Нафтогаз України» протягом 2015-2023 років.

Таблиця 2 – Реформи корпоративного управління НАК «Нафтогаз України»

Рік	Подія / Захід	Зміст / Наслідки
2015	Угода зі Світовим банком та Секретаріатом Енергетичного Співтовариства	План реформ газового сектору; акцент на впровадження принципів ОЕСР
2016	План реформ став частиною зобов'язань перед ЄБРР	Визнання корпоративної реформи важливою для інтеграції до ЄС та енергетичної безпеки
2016	Формування першої Наглядової ради	Більшість – незалежні директори, створення комітетів, призначення корпоративного секретаря
2016 - 2018	Розробка та запуск системи внутрішнього контролю	Основою стали «три лінії захисту»; у 2018 – позитивна оцінка незалежного консультанта
2019 - 2020	Побудова високоефективної операційної моделі	Перехід до матричної структури управління, оптимізація процесу прийняття рішень
2020	Затвердження Політики власності	Визначення стратегічної мети держвласності, КРІ для Наглядової ради і правління
2020	Затвердження нової редакції Статуту	Наближення до вимог Керівних принципів ОЕСР
2021	Втрата Наглядової ради	Повноваження передані загальним зборам акціонерів, представлених Кабміном
2023	Відновлення Наглядової ради	Обрання 6 членів через прозорий конкурс, відповідно до принципів корпоративного управління ОЕСР
2020 - 2023	Участь у міжнародних проєктах ОЕСР	Звіти: «Антикорупційні реформи в Україні» та «Реформа державних підприємств у секторі вуглеводнів»

Джерело: згруповано автором на основі досліджень

Можемо спостерігати поетапне впровадження найкращих практик корпоративного врядування, орієнтованих на прозорість, професіоналізм та стратегічне управління в умовах держвласності, які призвели до змін в організаційній структурі компанії і, загалом, в нафтогазовому комплексі України.

Таким чином, технологічна селекція у нафтогазовому комплексі нагадує еволюційний процес: виживають лише ті інновації, які доводять свою економічну доцільність, відповідають міжнародним стандартам та сприяють екологічній стійкості. Від цього залежить не лише ефективність окремих компаній, але й стратегічна позиція держави на світовому енергетичному ринку.

Список використаних джерел:

1. Schumpeter, J.A., 1934 (2008), *The Theory of Economic Development: An Inquiry into Profits, Capital, Credit, Interest and the Business Cycle*, New Brunswick (U.S.A) and London (U.K.): Transaction Publishers. https://www.researchgate.net/publication/272398717_Schumpeter_J_A_1934_2008_The_Theory_of_Economic_Development_An_Inquiry_into_Profits_Capital_Credit_Interest_and_the_Business_Cycle_New_Brunswick_USA_and_London_UK_Transaction_Publishers
2. North, D.C. (1990). *Institutions, Institutional Change and Economic Performance*. Cambridge University Press. https://episteme.pbworks.com/f/8.%20Institutions__Institutional_Change_and_Economic_Performance.pdf
3. Forrester, J.W. 1961. *Industrial Dynamics*. MIT Press, Cambridge, MA. <https://www.sciepub.com/reference/150062>
4. Сіденко В.Р. Глобальні структурні трансформації та тренди економіки України. *Економіка і прогнозування*. 2018, № 1 ГЛОБАЛЬНІ СТРУКТУРНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ТРЕНДИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ Частина 1. Ключові тренди структурних змін у світовій економіці
5. Шульц С., Луцків О., Зеленський І. Особливості просторово-структурних трансформацій економіки: європейський досвід та українські реалії. *Територіальний розвиток та регіональна економіка*. 2023, Випуск 5 (163) ISSN 2071-4653
6. Гораль Л. (2024) Стратегічні аспекти управління енергетичною безпекою промислових підприємств в умовах мінливості зовнішнього середовища. *Herald of Khmelnytskyi National*

University. Economic Sciences, 334(5), 404-411. 2024 <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-334-61>

7. Портал української мови та культури «Словник UA». Глумачення, орфографія та новий правопис української мови: електронний ресурс. – URL: <https://slovnuk.ua/>
8. Романова Т. В. Інтегральні показники оцінювання структурних зрушень в економіці. *Economics and Region*. – 2016. – № 6 (61). – С. 20-27.

References (transliterated)

1. Schumpeter, J.A., 1934 (2008), *The Theory of Economic Development: An Inquiry into Profits, Capital, Credit, Interest and the Business Cycle*, New Brunswick (U.S.A) and London (U.K.): Transaction Publishers. https://www.researchgate.net/publication/272398717_Schumpeter_J_A_1934_2008_The_Theory_of_Economic_Development_An_Inquiry_into_Profits_Capital_Credit_Interest_and_the_Business_Cycle_New_Brunswick_USA_and_London_UK_Transaction_Publishers
2. North, D.C. (1990). *Institutions, Institutional Change and Economic Performance*. Cambridge University Press. https://episteme.pbworks.com/f/8.%20Institutions__Institutional_Change_and_Economic_Performance.pdf
3. Forrester, J.W. (1961). *Industrial Dynamics*. MIT Press, Cambridge, MA. <https://www.sciepub.com/reference/150062>
4. Сіденко В.Р. (2018) Глобальні структурні трансформації та тренди економіки України. *Економіка і прогнозування*. № 1 ГЛОБАЛЬНІ СТРУКТУРНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ТРЕНДИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ Частина 1. Ключові тренди структурних змін у світовій економіці
5. Shulc S., Luckiv O., Zelenskij I. (2023) Osoblyvosti prostorovo-strukturyh transformacij ekonomiky: yevropejskij dosvid ta ukrainski realii. *Terytorialnyj rozvytok ta regionalna ekonomika*. Vyp. 5 (163) ISSN 2071-4653
6. Horal L. (2024). Strategichni aspekty upravlinnia energetychnou bezpekou promyslovyh pidpryemstv v umovah minlyvosti zovnishnogo seredovyshcha. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 334(5), 404-411. 2024 <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-334-61>
7. Portal ukrainsoi movy ta kultury „Slovnuk UA”. – URL: <https://slovnuk.ua/>
8. Romanova T. V. Integralni pokaznyky ocinuvannia strukturyh zruhen v ekonomici. *Economics and Region*. – 2016. – № 6 (61). – С. 20-27.

Надійшла (received) 17.09.2025

Відомості про авторів / About the Authors

Корнієнко Андрій Миколайович (Korniienko Andrii) - аспірант, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-4735-2703>, e-mail: liliana.goral@gmail.com